

TERVETULO!

**Valitsethan kuvakortin,
joka vastaa kysymykseen:**

MITÄ TOIVON VAPAAEHTOISTOIMINNALTA?

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN- KOULUTUS

HYVINKÄÄN VALIKKORYHMÄN
YHTEISKOULUTUS

KOULUTUKSEN I. OSA

Valikkoverkosto

Hyvinkää

11.9. TAVOITTEENA MILLAINEN VAPAAEHTOINEN VOISIN OLLA?

- Tiedän mihin olen lähdössä mukaan
- Oivallan millainen vapaaehtoistoiminta voisi kiinnostaa minua
- Tutkittua tietoa vapaaehtoistoiminnasta

Kouluttajina Heidi Kokko, Hyvinkään Yhdistykset ry ja
Suvi Sillanpää, Hyvinkään seurakunta

MIHIN OLEN LÄHDÖSSÄ MUKAAN?

**Tutustu kerralla moniin
vapaaehtoistoimintamahdollisuuksiin**
Voit valita mihin lähdet mukaan!

- Koulutuskokonaisuus toteutetaan yhteistyössä kolmannen sektorin, kunnan, seurakunnan sekä muiden yhteistyötahojen välisenä laaja-alaisena kokonaisuutena.
- Hyvinkäällä ensikertaa 2018
- Vastaava koulutuskokonaisuutta järjestetään Keski-Uudenmaan Yhdistysverkoston voimin eri puolilla Keski-Uuttamaata
- Uutta 2023 Hyvinkäällä on opintopisteiden suorittamismahdollisuus

2023 MUKANA

SISKOT
JA
SIMOT

Yhdistys-
verkosto

HYVINKÄÄN SEURAKUNTA
Palvelu – Diakoniatyö

Hyvinkään Seudun
Omaishoitajat ja Läheiset ry

FinFami

Punainen Risti

HYVINKÄÄN
NUORISOASUNTOYHDISTYS RY

KOULUTUKSEN RAKENNE

ValikkoVerkosto

- Koulutuskokonaisuus toteutetaan Hyvinkään Valikkoryhmän yhteistyönä
- **Kaikille yhteiset osuudet toteutetaan aina Kipinässä klo 17.30-19.45 :**
  - Peruskoulutusilta 1. ma 11.9. Millainen vapaaehtoinen voisin olla?
  - Peruskoulutusilta 2. ma 18.9. Vapaaehtoistoiminnan periaatteet ja oikeudet
  - Peruskoulutusilta 3. ma 25.9. Miten toimin vapaaehtoisena?
  - Päätösilta ma 6.11. Päätösilta, koulutuksen koonti
- **Jokainen valitsee lisäksi itseä kiinnostavat moduulit/moduulin:**
  - Aikavälillä 26.9.-6.11. → erikseen ilmoitetuissa paikoissa
  - Jokaisesta moduulista vastaa yksi tai useampi toimija
  - Moduuleita on yhteensä kymmenen
- Opintopisteitä suorittavat tekevät lisäksi itsenäisen opintotehtävän.

JOS SUORITAT OPINTOPISTEET

Opintopisteiden suorittaminen on täysin vapaaehtoista!

- **Kurssi koostuu**
  - yhteisistä luentoilloista,
  - valinnaisista syventävistä illoista,
  - **annetusta kirjallisesta tutustumismateriaalista nettisivustoilla**
  - **sekä oppimistehtävistä.**
- **Kurssi arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.** Osaaminen osoitetaan aktiivisella osallistumisella ryhmäkokouksiin ja oppimistehtävällä.
1 opintopiste = 27 oppituntia
- **Täytä kirjallinen suostumus ja palauta se 18.9. kerralle.**
Ota mukaan passi ja henkilökortti.

OSAAMISTAVOITTEET

- Kurssilla tutustutaan monipuolisesti vapaaehtoistoimintaan ja sen eri muotoihin ja periaatteisiin. Kurssi koostuu yhteisistä luentoilloista, valinnaisista syventävistä illoista, annetusta kirjallisesta tutustumismateriaalista nettisivustoilla sekä oppimistehtävästä.
- Kurssin tavoitteet:
- Kurssin suoritettuaan opiskelija saa valmiuksia toimia vapaaehtoisena sekä työkaluja myös oman hyvinvoinnin tukemiseksi.
- Kurssin suoritettuaan kurssin opiskelija:
  - - tuntee oman alueen vapaaehtoistoimijoita ja järjestöjä
  - - tuntee vapaaehtoistoiminnan periaatteet (toimijoiden roolit, vastuut, oikeudet)
  - - osaa hakeutua vapaaehtoistoimintaan

OPPIMISTEHTÄVÄ, JOS SUORITAT OPINTOPISTEET

AINEISTO 1:

Valitse kolme-neljä artikkelia luettavaksi kokoelmasta: Vapaaehtoistoiminnan arvo.

https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2019/12/Vapaaehtoistoiminnan_arvo_PageView_WEB.pdf

AINEISTO 2:

Tutustu vapaaehtoisten hyvinvoinnin oppaan lukuihin 1, 3 ja 8: <https://kansalaisareena.fi/opas-vapaaehtoisten-hyvinvointiin/>

- 1: Alkusanat: Etsi valoa, jaksat pimeyttäkin
- 3: Miten vapaaehtoistoiminta luo hyvinvointia?
- 8: Vinkit jaksamiseen vapaaehtoistoiminnassa

TEHTÄVÄ:

Pohdi näiden aineistojen ja kurssin sisältöjen pohjalta kirjallisesti, (yhteensä noin 2-3 sivua, A4, fonttikoko 12, riviväli 1-1,5)

1. Vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyyttä (esim. yhteiskunnalle, avunsaajalle, avunantajalle ja/tai itsellesi). Otsikoi itse.
2. Minä vapaaehtoisena: pohdinta mitä minä voisin antaa, mitä minä voisin saada?
3. Oivallukseni kurssilta - oppimispäiväkirja, poimi esimerkiksi kultakin illalta jokin ajatus/oivallus/asia, joka sinua puhutteli.

Palautus: Heidi Kokolle, to 2.11.2023 mennessä heidi.kokko@hyvy.fi

HYVINKÄÄ

Hyvinkään Opisto - opintopistekurssit

Opintopistekurssi – mitä tarkoittaa?

- Opisto tarjoaa osan kursseista opintopistekursseina
  - Kurssin voi halutessaan suorittaa opintopistekurssina eli hyväksytysti suoritettun kurssin opintopisteet kirjataan Koski-tietokantaan
    - Voit opiskella kurssilla myös suorittamatta opintopisteitä
- Opintopistekurssi:
  - Kurssiin on kirjattu kurssin osaamistavoitteet
  - Kurssi arvioidaan
  - Kurssista arvioidaan hyväksytty – hylätty asteikolla
  - Kurssista saa opintopisteitä (1 opintopiste on 27 tuntia työtä)
  - Hyväksytyt kurssisuoritukset viedään Koskeen

Mitä opintopistekurssi tarkoittaa opiskelijalle?

Kurssin alkaessa

- Koski-tietokanta
  - ✓ Jokainen opintopistekurssin suorittava allekirjoittaa suostumuslomakkeen
  - ✓ **Lomakkeen palautuksen yhteydessä opiskelijan henkilöllisyys todennetaan virallisesta henkilötodistuksesta**

Kurssin aikana

- Opiskelija suorittaa opettajan laatimat kurssin tavoitteiden mukaiset arviointitehtävät
- Hyväksytyyn suoritukseen tarvittava näyttö käydään läpi kurssin opettajan kanssa

Mitä opintopistekurssi tarkoittaa opiskelijalle?

Kurssin jälkeen

- Kurssin arviointi (hyväksytyt kurssit) sekä opintopisteet viedään Koski-tietokantaan

Huom! Suostumuksen tietojen siirtämiseen voi perua milloin tahansa.

HYVINKÄÄ *h*

Kiitos!

**VAPAAEHTOIS-
TOIMINTA TEKEE
SINULLE HYVÄÄ!**

kansalaisareena.fi/opas-vapaaehtoisten-hyvinvointiin/miten-vapaaehtoistoiminta-luo-hyvinvointia/

VAPAAEHTOISTOIMINTA

on toimimista tärkeäksi koetun asian puolesta, maailman muuttamista, epäkohtiin puuttumista, halua tehdä hyvää lähellä tai kaukana ja paljon muuta.

Tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin tai hyödyntämällä jotain erityisosaamistaan.

Vapaaehtoistoiminta on palkatonta ja perustuu vapaaseen tahtoon ja valintaan. Jokainen valitsee itse, minkä asian eteen haluaa tehdä vapaaehtoistyötä.

Kansalaisareena

VAPAAEHTOISTOIMINNAN MERKITYS

- Hyödyttää niin tekijäänsä kuin kohdetta
- Vapaaehtoinen oppii uusia taitoja, kokee iloa, tutustuu uusiin ihmisiin, saa uusia kokemuksia ja parhaimmillaan kokee voimaantuvansa
- Vapaaehtoistoiminnalla mm. ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä, lisätään osallisuutta, edistetään taidetta ja kulttuuria, ylläpidetään urheiluseuratoimintaa, pidetään luonto ja ympäristö puhtaana ja monin tavoin edistetään ihmisten ja eläinten hyvinvointia...

Jos haluat olla onnellinen tunnin
– ota päiväunet.

Jos haluat olla onnellinen päivän
– mene kalaan.

Jos haluat olla onnellinen vuoden
– peri omaisuutta.

Jos haluat olla onnellinen koko
loppuelämäsi – auta muita.

Kiinalainen sananlasku

VALITSE YKSI TAI USEAMPI MODUULI

- Voit valita yhden tai useamman moduulin
- **Lisätietoja** moduulista tai vapaaehtoistehtävästä vastaavalta yhteyshenkilöltä, jotka on koottu vihon loppuun ja kotisivuille

**ILMOITTAUDU MODUULIN
YHTEYSHENKILÖLLE!**

MAHDOLLISUUKSIA HYVINKÄÄLLÄ

www.hyvy.fi/vapaaehtoiskoulutus/

ke 25.10. klo 17.30-19.45

Etänä, Teams

045 129 7029

SAIRASTUNEIDEN JA HEIDÄN LÄHEISTENSÄ TUKEMINEN

**OMAIISOIVA, FINFAMI
JA OLKA HYVINKÄÄ**

SAIRAALA- VAPAA- EHTOINEN

**26.9 klo 14–17.30 → Hakuaika päättyy 19.9.
045 138 4262**

**Koulutus järjestetään
kevällä 2024
uusissa tiloissa
p. 045 168 4577**

**Tule
tapahtumaan
vapaaehtoiseksi!
Palapelitunaus tai
Kummituksia ja
kohtaamisia**

VAPAA- EHTOISEKSI ONNENSILTAAN

HYVINKÄÄN YHDISTYKSET RY

Ma 9.10.

klo 17.30 – 20.00

0400 419148

**PUNAISEN
RISTIN
KOTOUTUMISEN
TUKI**

**PUNAINEN RISTI HYVINKÄÄN
OSASTO**

Punainen Risti
Röda Korset

ke 11.10.23
klo 17.30-20.30
0400 487 045

**PUNAISEN RISTIN
YSTÄVÄTOIMINNAN
VAPAAEHTOISEKSI**

PUNAINEN RISTI HYVINKÄÄN
OSASTO

Punainen Risti
Röda Korset

ti 24.10.2023 klo 18-21
essi.poytalaakso@hnay.fi

WÖRTTI- TUKIHENKILÖ- TOIMINTA

HYVINKÄÄN
NUORISOASUNTOYHDISTYS RY

Ke 1.11 klo 16.30-19.30

040 559 6319

SOITTO- KAVERI

**HYVINKÄÄN
SEURAKUNTA**

**AIKUISENA
LEIREILLÄ JA
KERHOISSA**

HYVINKÄÄN
SEURAKUNTA

Ti 3.10.2023 klo 17.30-19.30

kirsi.kupiainen@evl.fi ja anna-mari.tukeva@evl.fi

NETTI- SAAPAS

HYVINKÄÄN
SEURAKUNTA

Syksyllä 2023 viikonloppukoulutus
kirsi.kupiainen@evl.fi ja janne.ronni@evl.fi

ke 4.10.23 klo 17-19

041 314 9352

**POP UP –
KEIKKOJA
ILMAN
SITOUTUMIS-
PAKKOJA**

SISKOT JA SIMOT RY

MUITA ALUEEN TOIMIJOITA

TUTUSTUMINEN

- Olet valinnut kuvakorteista kuvan:

MITÄ TOIVON VAPAAEHTOISTOIMINNALTA?

1. Muodostakaa noin 3 henkilön ryhmä
2. Kerro lyhyesti kuka olet ja miksi valitsit kuvakortin
3. Lopuksi vertailkaa toiveitanne ja **valitkaa pari yhteistä toivetta.**
4. Kirjoittakaa valitut toiveet erillisille A4 –arkeille.
5. Palauttakaa toiveet eteen.
6. Siirtykää omassa tahdissa tauolle, jatketaan klo 19:00

**JATKETAAN
KLO 19:00**

- IHMISTEN TUKEMINEN
- SUOMEN KIELEN OPETTAMINEN
- "ELÄINTERAPIA"

- Ystävyyttä asiakkaiden kanssa ja muiden vapaaehtoisten kanssa
- tuottaa iloa molemmille, antoisaa
- antaa konkreettista apua.

- ILDA ELÄINTÖN KANTAJA
- YHTEISTYÖTÄ EI SOVELLUA, YHTEISLIIKUNNIT
- LAJITUNNAN NÄKEMISEN HUOMAINEN
- VANHEMMAT PITÄVÄT HUOLTA HEIKOMMISTA

- YMMÄRRÄN MIHIN SITOUHDUN,
- KUINKA USEIN OLEN VALMIS TOIMIMAAN.
- YHDESSÄ TOIMIMINEN, KAIKKEA EI TARVIKSE OSATA.
- NÄEN UUSIN SILMIN ASIOITA.
- ANTAESSAAN SAA.

Sopiva tehtävä
Ajankäyttö
Tuttava!

Pari yhteistä tekoa

1. Pop up -tunti ajatuksia koulun päässä toteutettu arkipäivä ja tieto on ollut koulun koulussa

2. Keskustelu -tunti

- oppilaitten koulun arkipäivä
- viikkokokoukset
- oppilaitten koulun arkipäivä
- oppilaitten koulun arkipäivä
- oppilaitten koulun arkipäivä

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN TIETOISKU

SUVI SILLANPÄÄ, DIAKONIATYÖNTEKIJÄ,
HYVINKÄÄN SEURAKUNTA

**PALJONKO
VAPAAEHTOISTOIMINTAA
TEHDÄÄN?**

VAPAAEHTOISTOIMINTA SUOMESSA

- Kansalaisareenan teettämä tutkimus 2021
- 1094 vastaajaa
- Viimeisen 12 kk:den aikana vapaaehtoistoiminnassa oli ollut mukana 47 % vastaajista.
- 66 % ollut mukana jonkin yhteisön organisoimassa toiminnassa, 30 % vapaasti organisoituneessa toiminnassa, 4 % ei osannut sanoa.

Lähteet: Kansalaisareena, Vapaaehtoistyö Suomessa 2021:
<http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

Yleisimpiä toimialoja:

- ✓ Liikunta ja urheilu
- ✓ Lapset ja nuoret
- ✓ Asukas-, asuinalue- tai kylätoiminta
- ✓ Seniorit ja ikäihmiset

Yleisimpiä tehtäviä:

- ✓ Auttaminen
- ✓ Hallinto- ja luottamustehtävät
- ✓ Tiedottaminen, viestintä ja julkaisutoiminta
- ✓ Talkootyö

Lähteet: Kansalaisareena, Vapaaehtoistyö Suomessa 2021:
<http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

- Keskimäärin edellisen 4 viikon aikana oli tehty 12,90 tuntia vapaaehtoistyötä.
- Pitkäkestoista oli tehnyt 39 % vastaajista, lyhytkestoista 40 % ja molempia yhtä paljon 21 %.
- Vastaajista säännöllistä vapaaehtoistyötä oli tehnyt 43 %, satunnaista 42 % ja molempia yhtä paljon 15 %.

Lähteet: Kansalaisareena, Vapaaehtoistyö Suomessa 2021:
<http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

- 28 % aikoo tehdä enemmän kuin nyt, 36 % yhtä paljon, muut vähentävät tai lopettavat, tai eivät aloita.
- 54 % keskittyy kasvokkaiseen toimintaan, 11 % verkossa, muut molemmissa.
- 54 % haluaa toimia organisoituneesti, 18 % vapaasti organisoituen, muut epävarmoja.

Lähteet: Kansalaisareena, Vapaaehtoistyö Suomessa 2021:
<http://www.kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/>

MITÄ VAPAAEHTOISTYÖTÄ TEKEVÄT AJATTELEVAT?

- Vapaaehtoistyö.fi –palvelun valtakunnallinen vapaaehtoisten kysely kesä-syyskuussa 2022, vastaajia 995.
- Olen oppinut uusia taitoja toimiessani vapaaehtoisena (85,3 % samaa mieltä.)
- Vapaaehtoisuus on lisännyt sosiaalisia kontaktejani. (88,8 % samaa mieltä.)
- Vapaaehtoisena toimiminen on vaikuttanut myönteisesti elämääni. (92,5 %)
- Vapaaehtoisuus saa minut kokemaan merkityksellisyyden tunnetta. (92,3 %)

Lähteet: Vapaaehtoistyö.fi-palvelun Vapaaehtoisten kysely 2022, Kirkkopalvelut ry ja Kansalaisareena ry, 2022.

MIKÄ VAPAAEHTOISIA MOTIVOI?

- Halu auttaa. (74 %)
- Vapaaehtoisuus tuo minulle hyvää mieltä. (74 %)
- Vapaaehtoisuus tarjoaa minulle mielekästä tekemistä/harrastuksia. (61%)
- Haluan laittaa hyvän kiertämään. (47%)
- Saan uusia ystäviä. (43%)

Lähteet: Vapaaehtoistyö.fi-palvelun Vapaaehtoisten kysely 2022, Kirkkopalvelut ry ja Kansalaisareena ry, 2022.

Mukaan vaan,
iloisella mielellä.
Osaat kyllä.

Ole oma
itsesi ja
hyödynnä
vahvuuksiasi.

Osallistukaa
kaikkeen
koulutukseen,
tapaamisiin yms.
Se antaa paljon!

Aina voit auttaa!
Se pienikin
juttu/asia/tehtävä
on arvokas ja
tärkeä.

Pitää huolehtia
ensin omasta
jaksamisesta ennen
kuin voi auttaa
täysipainoisesti
muita.

Omien voimien
mukaan. Joskus on
syytä kieltäytyä
keikasta.

Vapaaehtoistyö
lisää sosiaalisen
osallisuuden
tunnetta.

Vapaaehtoistyöstä
saa paljon
enemmän kuin mitä
siihen antaa!

Ole oma itsesi.
Kohtelee
kunnioittavasti
joiden luona käyt.
Älä mene kiireen
kanssa.

Aluksi voi tuntea suurtakin
epävarmuutta ja kokea
olevansa tehtävään
kykenemätön. Tekemällä
kuitenkin oppii ja varmuus
lisääntyy, vaikka aina
tunteekin olevansa yhtä lailla
uuden edessä.

Lähteet: Vapaaehtoistyö.fi-palvelun Vapaaehtoisten kysely 2022,
Kirkkopalvelut ry ja Kansalaisareena ry, 2022.

18.9. TAVOITTEENA VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET JA OIKEUDET

- Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet
- Mitkä ovat vapaaehtoistoiminnan periaatteet?
- Miten toimin pulmallisissa tilanteissa?

Kouluttajana Heidi Kokko, Hyvinkään Yhdistykset ry

**MUISTA
ILMOITTAUTUA
MODUULIIN!**

WWW.HYVY.FI/VAPAAEHTOISKOULUTUS/

OLETHAN PALAUTTANUT KUVAKORTIN?

NE ON LAINAA VAAN! ;)

**KIITOS KAIKILLE,
NÄHDÄÄN ENSI
VIIKOLLA!**

**MA 18.9. KLO 17.30-19.45
KIPINÄSSÄ**

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN- KOULUTUS

HYVINKÄÄN VALIKKORYHMÄN
YHTEISKOULUTUS

KOULUTUKSEN 2. OSA

Valikkoverkosto

Hyvinkää

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN PERIAATTEET JA OIKEUDET

**HEIDI KOKKO, HYVINKÄÄN YHDISTYKSET RY
ULRIKA SEPPÄNEN DA COSTA, K-U YHDISTYSVERKOSTO RY
MARJO, SAIRAALAVAPAAEHTOINEN**

TÄNÄÄN AIHEINA

- Vapaaehtoistoiminnan periaatteet ja vapaaehtoisen oikeudet
- Pulmalliset tilanteen – pienryhmäkeskustelu
- Kysy vapaaehtoiselta, Marjo sairaalavapaaehtoinen vastaa

VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET

Vapaaehtoisuus

Palkattomuus

Oikeus kieltäytyä
tehtävästä

Luotettavuus ja
sitoutuminen
toimintaan

Oikeus tukeen ja
ohjaukseen

Ei-ammattimaisuus

Kohdattavien
ehdoilla
toimiminen

Luottamuksellisuus
ja
vaitiolovelvollisuus

Vastavuoroisuus

Toiminnan ilo

Mahdollisuus
ihmisenä
kasvamiseen

Yhteisöllisyys

Yhteistyö

Puolueettomuus

Suvaitsevaisuus

Tasa-arvoisuus

VAPAAEHTOISENA TOIMITAAN

- **Omana itsenään**
Vapaaehtoistoimintaa tehdään tavallisen ihmisen taidoin ja tiedoin. Se on omasta halusta lähtevää, tasa-arvoista toisen ihmisen kohtaamista, auttamista ja tukemista.
- **Yhteistyössä**
Ihmisten välistä vastavuoroista toimintaa, johon jokainen tuo oman panoksensa. Tuottaa kaikille osapuolille iloa sekä hyvää mieltä.
- **Ilman palkkaa**
Vapaaehtoistoinnasta ei saa rahallista korvausta. Hyvä mieli, merkitykselliset kokemukset ja mielekäs tekeminen toimivat palkkiona.

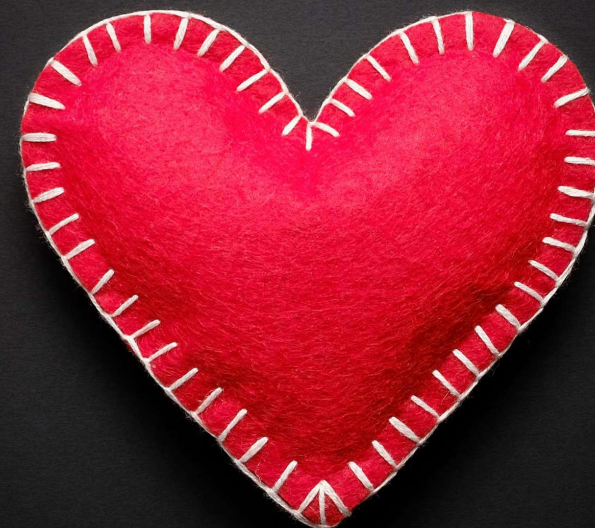
VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET

Oikeus sitoutua itselleen sopivaksi ajaksi itselleen sopivaan tehtävään

- Kaikkia tarjottuja tehtäviä ei tarvitse ottaa vastaan. Vapaaehtoisella on oikeus rajata tekemisen määrä itselle sopivaksi. Vapaaehtoistoiminnassa kannattaa lähteä liikkeelle pienin askelin.

Valitse tehtävä...

- Mielenkiinnon mukaan
- Elämäntilanteen mukaan
- Sitoutumisen asteen mukaan

VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET

Luotettavuus

- On tärkeää, että vapaaehtoinen ovat luotettava. Tehdyistä sopimuksista pidetään kiinni. Vapaaehtoisen on hyvä arvioida itse omat voimavaransa, jotta ei lupaa enemmän kuin ehtii ja jaksaa. Jos tulee este, esim. sairastumisen takia hoitaa sovittu tehtävä, siitä ilmoitetaan ajoissa avunsaajalle tai organisaatioon.

Luottamuksellisuus ja vaitiolovelvollisuus

- Vapaaehtoistoiminta on luottamuksellista toimintaa.
- Vapaaehtoinen on vaitiolovelvollinen.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET

Erilaisuuden hyväksyminen

- Vapaaehtoinen kunnioittaa ja hyväksyy sen, että ihmisillä on erilaisia taustoja, rooleja ja erilaisia mielipiteitä. Toiminnassa autetaan aina apua tarvitsevaa, riippumatta heidän maailmankatsomuksesta, kansallisuudesta, uskonnosta, kielestä, ihon väristä, sukupuolesta, erityisyydestä tai muista tekijöistä.

Autettavan ehdoilla toimiminen

- Itsemääräämisoikeus on yksi ihmisen perusoikeuksista, ja niin kauan kuin ihminen ei vahingoita itseään tai muita, tätä oikeutta on kunnioitettava. Jokainen vastaa itse elämästään ja tekemisistään. Vapaaehtoinen ei voi tehdä päätöksiä toisen puolesta, vaan hän on rinnalla kulkijana ja tukena. On tärkeää tarjota apua, joka lähtee avunsaajan toiveista.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN PERIAATTEET

Ei-ammattillisuus

- Vapaaehtoistoiminnan koulutus tai valmennus tehtäviin ei tee vapaaehtoisesta ammattiauttajaa eikä koskaan korvaa vastaavan alan ammattityöntekijää.

Vastuu lähimmäisestä

- Vapaaehtoinen toimii tehtävässään omana itsenään, parhaan kykynsä ja taitonsa mukaan. Hänen vastuunsa on tavallisen ihmisen vastuuta lähimmäisestään.

VAPAAEHTOISEN ROOLIIN EI KUULU

- Hoidolliset toimenpiteet (lääkkeiden antaminen, peseminen, nostaminen yms.)
- Ottaa vastaan rahaa autettavalta tai lainata autettavalle.
- Käsitellä autettavan rahaa, esim. maksaa ostoksia autettavan rahoilla/kortilla.
- Toimia terapeuttina tai mennä keskustelussa syvemmälle, kuin on tarpeen.
- Tehdä päätöksiä autettavan puolesta.
- Säännöllinen autettavan kodin siivous tai ruoka-apu.

TUKI JA OHJAUS

- Vapaaehtoisena sinulla on oikeus tukeen, perehdytykseen ja ohjaukseen.
- Tietyt tehtävät voivat edellyttää koulutusta, tapaamisia, palautteen antoa ja tilastointia.
- Sinulla on oikeus saada toiminnasta iloa ja jaksamista.
- Sinulla on myös oikeus siirtyä muihin tehtäviin.

ERILAISIA KÄYTÄNTÖJÄ

Riippuen vapaaehtoistehtävästä ja sitä järjestävästä tahosta, on käytössä erilaisia käytäntöjä:

- Ennakkohaastattelu
- Vapaaehtoissopimuksen allekirjoitus
- Vapaaehtoisen tunnus (nimikyltti, vaate)
- Rikosrekisteriote lasten ja nuorten kanssa säännöllisesti toimiville (laki 2014 alkaen). Otteen kuluista vastaa tyypillisesti toiminnan järjestäjä.
- Vakuutus →

VAKUUTUS

- Vapaaehtoisille on järjestetty usein ryhmätapaturmavakuutus.
- Vakuutus on voimassa, kun vapaaehtoinen on vapaaehtoistehtävissä (avunsaajan luona tai tapahtumapaikoilla).
- Vakuutus ei korvaa tapaturmia, jotka sattuvat matkoilla kotoa toimintapaikkaan tai kotiin.
- Usein toimintaan kuuluu myös vastuuvakuutus.
- Liikenteessä auton omistajan liikennevakuutus korvaa kaikkien osapuolten henkilövahingot.

MISTÄ TUKEA JA APUA?

- Tapaamiset, sähköpostit, somekeskustelut tai puhelut vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin kanssa.
- Vapaaehtoisten vertaistapaamiset.
- Vapaaehtoisten virkistystapaamiset.
- Vapaaehtoisten lisäkoulutukset ja luennot.
- Vapaaehtoisten työnohjaus.
- **Tärkeintä on, ettet jää yksin. Ota huoli puheeksi.**

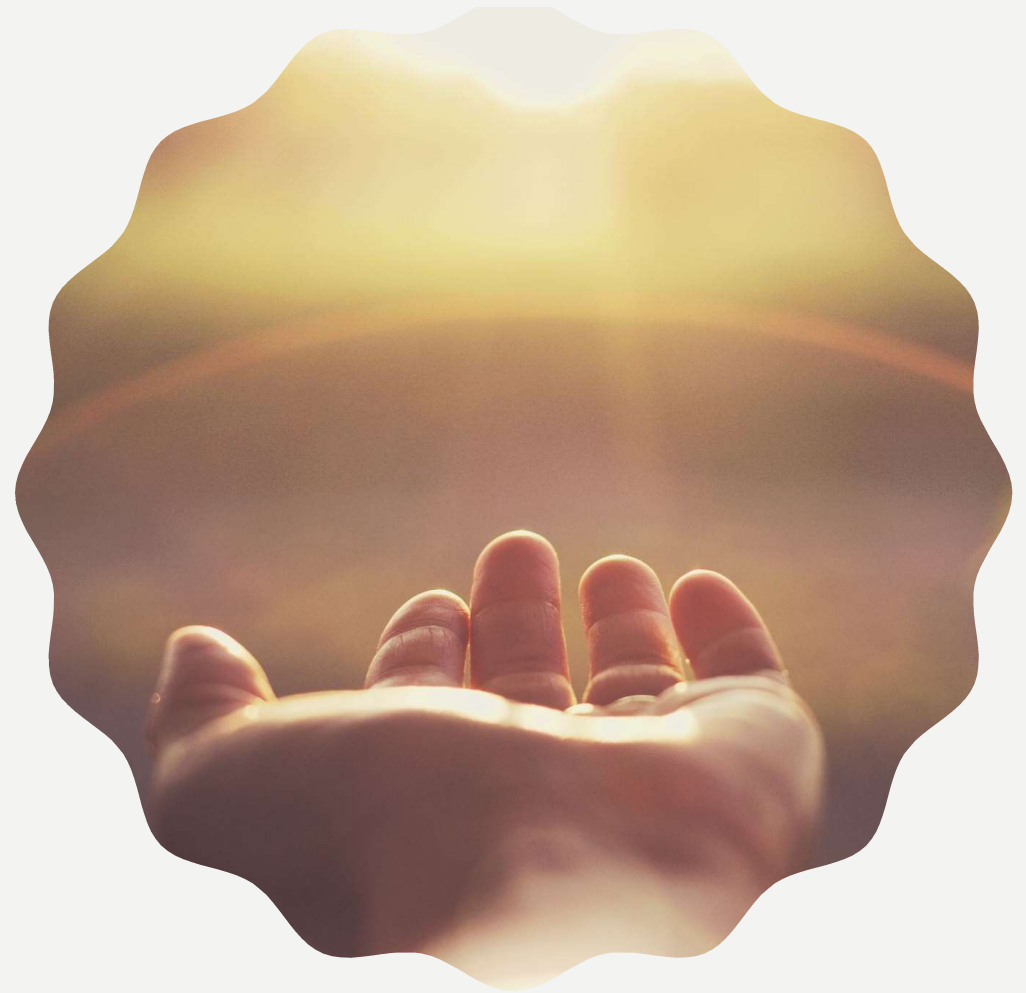
Jos on jotain,
missä voin osoittaa ystävällisyyttä,
tai hyvä teko, jonka voin tehdä toiselle,
minun on tehtävä se nyt, eikä
laiminlyötävä sitä, koska en kulje samaa
tietä uudelleen.
-William Penn

PULMALLISET TILANTEET

**ULRIKA SEPPÄNEN DA COSTA
K-U YHDISTYSVERKOSTO RY**

RYHMÄTEHTÄVÄ

- Jakautukaa 3-5 hlö ryhmiin, niin ettette tunne toisianne aikaisemmin
- Saatte pulmallisia tilanteita pureskeltavaksi
- Kirjatkaa ryhmänne ajatuksia:
Miten kannattaisi toimia?
- Puretaan pohdinnat yhdessä tauon jälkeen
- Tauko noin klo 18:30-18:45

**JATKETAAN
KLO 18:50**

**KUINKA TOIMIA
PULMALLISISSA
TILANTEISSA?**

CASE-ESIMERKIT

1. Olet lähtenyt mukaan vapaaehtoiseksi ulkoilemaan ikääntyneiden kanssa. Et halua sitoutua säännölliseen vapaaehtoistoimintaan, mutta sinua on aina kiinnostanut kokeilla millaista se olisi. Sinua kuitenkin pohdituttaa, että jos tämä ei olekaan oma juttusi, niin kehtaatko ja voitko lopettaa jo yhden kerran jälkeen? Kuinka toimit?
2. Käyt perheen luona perhekkumina, eli perheen vapaaehtoisena tukihenkilönä. Perheen elämä tuntuu olevan kovin kiireistä ja kotityöt ovat jääneet usein tekemättä. Sinua on alkanut mietityttämään, onkohan perheessä kaikki ihan hyvin. Kuinka toimit?
3. Olet vapaaehtoisena tukenut pitkään yksinäistä vanhusta. Yllättäen vanhus syyttää sinua epärehellisyydestä ja varkaudesta. Olet kuitenkin huomannut, että vanhus itse piilottelee tavaroitaan, esimerkiksi rahapussinsa, eikä muistamattomuuttaan löydä sitä. Ongelmatilanteita tulee useammin, ja vanhus on uhannut ottaa yhteyttä poliisiin. Kuinka toimit?

4. Toimit vapaaehtoisena kansainvälisessä olohuonetoiminnassa ja tapaat ensimmäistä kertaa uusia osallistujia. Illalla saat Facebook-kaveripyynnön tapaamiltasi henkilöiltä. Kuinka toimit?
5. Toimit vapaaehtoisena ikäihmisten palvelutalossa muiden vapaaehtoisten ja palkattujen henkilöiden kanssa. Olet innoissasi uudesta tehtävästä, mutta pian koet, että eräs työntekijän suhtautuvan sinuun tympeästi. Saat kuulla kolmannen osapuolen kautta, että olet astunut ”työntekijän reviirille”. Kuinka toimit?
6. Toimit ystävänä 30-vuotiaalle henkilölle, jolla on kehitysvamma. Hän haluaisi mennä kesällä festareille ja pyytää sinua mukaan. Kyseisille festareille avustaja/tukihenkilö pääsee maksutta. Ennen lipun ostoa hänen äitinsä kuitenkin sanoo, että ei halua, että menette festareille, koska mitä tahansa voisi sattua. Kuinka toimit?

7. Käyt vapaaehtoisena sairaalan vuodeosastolla lukukaverina, lukemassa ääneen lehtiä potilaille. Eräs potilas pyytää sinua hakemaan hänelle limonadin kanttiinista, ja alkaa kaivaa kukkarosta kolikoita sinulle. Kuinka toimit?
8. Toimit vapaaehtoisena ulkoiluseurana ikääntyneelle. Kompuroit ulos lähettäessä ikääntyvän eteisessä niin, että kallis Aaltomaljakko menee säpäleiksi. Olet todella pahoillasi. Kuinka toimit?
9. Toimit mielenterveyskuntoutujan tukihenkilönä. Kuntoutuja kertoo olleensa enimmäkseen sisällä kotona viimeisen kuukauden ajan, mutta nyt lähtisi mielellään elokuviin kanssasi. Aikataulu sopii sinulle, mutta sinulla ei ole rahaa. Kuntoutuja sanoo maksavansa sinulle elokuvaliput ja bussimatkat paikan päälle. Kuinka toimit?

10. Olet ohjannut vapaaehtoisena nuorten kerhoa jo jonkin aikaa ja nyt sinulla on tunne, että et enää jaksaisi jatkaa. Et raaskisi millään jättää nuoria. Kuinka toimit?
11. Olet osallistunut vapaaehtoistoiminnan koulutukseen, koska sinulla on ollut ajatus minkälaista vapaaehtoistoimintaa haluaisit tehdä. Koulutuksesta ei kuitenkaan löydy sopivaa taustatahoa. Kuinka toimit?
12. Haluaisit tehdä vapaaehtoistyötä mutta ihmisten kasvokkain kohtaaminen ei ole sinun vahvuutesi. Mitä vaihtoehtoja sinulla on?

Nalle Puh ja Nasu istuivat
ison puun alla.

- Ajatteles, jos puu kaatuisi,
kun me olemme sen alla!
Nasu virkkoi.

Nalle Puh oli pitkään hiljaa ja
mietti asiaa, kunnes vastasi:

- Ajatteles, jos ei kaadu.

**KYSY
VAPAA-
EHTOISELTA**

SAIRAALA VAPAAEHTOINEN MARJO VASTAA

KÄYTÄNNÖN ASIAT

- Muista ilmoittautua moduuliin, eli syventävään iltaan ♥
- Materiaalit jaossa: www.hyvy.fi/vapaaehtoiskoulutus/materiaalit/
- Opintopisteitä suorittavat → onhan suostumus toimitettu Heidille
  - Opintotehtävän palautus 2.11. mennessä heidi.kokko@hyvy.fi
- Todistukset jaetaan kaikille 6.11. läsnäolojen mukaisesti
- Kysyttäviä?

25.9. TAVOITTEENA MITEN TOIMIN VAPAAEHTOISENA?

- Ihmisen kohtaaminen- keskeisiä seikkoja hyviin kohtaamisiin.
- Avoimen yhteistoiminnan haasteet.
- Oman toiminnan muuntelu.

Kouluttajana: Laura Elo, Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymä

6.11. PÄÄTÖSILTA

- Kurssin koonti, mitä opin ja oivalsin?
- Mitä tästä eteenpäin?
  - Oma jaksaminen ja itsemyötätunto
- Todistukset

KIITOS!

ANNA MEILLE PALAUTETTA

www.hyvy.fi/palaute/

**TÄYTÄTHÄN PALAUTTEEN.
SE ON MEILLE ARVOKAS!**

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN- KOULUTUS

HYVINKÄÄN VALIKKORYHMÄN
YHTEISKOULUTUS

KOULUTUKSEN
PÄÄTÖSILTA 6.11.23

Valikkoverkosto

Hyvinkää

KURSSIN KOONTI JA OMA JAKSAMINEN

- **Vapaaehtoisen oma jaksaminen ja itsemyötätunto**
  - Tuore luento jossa puhujana pitkän linjan vapaaehtoistoiminnan ja myötätunnon tutkija Anne Birgitta Pessi
- **Mitä ollaan opittu?**
  - Oman motivaation löytäminen motivaation timanttimalista
  - Vapaaehtoistoiminnan arvo – tutkimus, Kansalaisareena
- **Todistukset**

VAPAAEHTOISEN OMA JAKSAMINEN

**ITSELLE TÄRKEÄ JA
MERKITYKSELLISYKSELLINEN TOIMINTA
ON SAMALLA RISKI JAKSAMISELLE!**

**JOTTA VOIT
AUTTAA MUITA,
ON SINUN
PIDETTÄVÄ
ITSESTÄSI
HUOLTA
ENSIN.**

OMA JAKSAMINEN: MYÖTÄTUNTOUUPUMUS

- Auttaja kokee helposti myötätuntostressiä, kun käsitellään asiakkaan vaikeaa elämäntilannetta. Kuormitus voi pitkään jatkuessaan aiheuttaa myötätuntouupumusta.
- Myötätuntouupumuksen ehkäisy
  - Itsemyötätunnon vahvistaminen: sinä riität ja teet parhaasi
  - Puhumalla vapaaehtoistoiminnan koordinaattorille mieluiten liian aikaisin
  - Tunnistamalla omia tunteita ja jaksamisen rajoja
  - Annostelemalla kohtaamisia ja sanomalla tarvittaessa ei

PSYKOLOGINEN PALAUTUMINEN

- 1. Työstä/tehtävästä irrottautuminen:** Toiminta ei saisi jäädä pyörimään mieleen. Pidä kiinni rajoista: käytetty aika, viestisovellusten käyttö...
- 2. Rentoutuminen:** Tee jotain mieleistä ja helppoa. Fyysinen lepo ja palautuminen.
- 3. Autonomia eli omaehtoisuus:** Teetkö asioita mielelläsi? Ei on hyvä sana.
- 4. Taidonhallinta:** Uuden oppiminen mielekkäällä tasolla. Flow-tila.
- 5. Merkityksellisyys:** Motivoituminen ja tyytyväisyyden tunteet. Ponnistelu tavoitteita kohti.
- 6. Yhteenkuuluvuus:** Tunneside ihmisiin. Tunne arvostetuksi ja hyväksytyksi tuleminen. Kohtaa muita toimijoita.

<https://kansalaisareena.fi/opas-vapaaehtoisten-hyvinvointiin/vinkit-jaksamiseen-vapaaehtoistoiminnassa/> → Drama-malli

MITEN PIDÄT HUOLTA HYVINVOINNISTASI?

- Kirjoita ruudukkoon, joitakin mahdollisimman käytännönläheisiä keinoja lisätä omaa hyvinvointiasi.
- Lähde kiertämään ja kerro muille, omista esimerkeistäsi.
- Löytäessäsi itselle sopivan tavan, kirjaa se omaan ruudukkoon.

Hyvinvoinninkeinojani

Muistathan pitää itsestäsi hyvää huolta!

ITSEMYÖTÄTUNNON VAHVISTAMINEN

- Anne Birgitta Pessi, teologian tohtori,
Helsingin yliopisto: Itsemyötätunnon
vahvistaminen
- <https://www.youtube.com/watch?v=LLILOejAQgM>
- Luennon kuunneltava osuus
6:00-50:00min

JOKIN ARKINEN PIENI ASIA JOKA TUOTTI HYVÄÄ MIELTÄ

- Laitteen halvempi hinta
- Rauhallinen viikonloppu
- Ensimmäinen glögi ja tortut
- Puhelu savolaiselle koulukaverille
- Skypepalaveri joulupukin toivelistoista lastenlasten kanssa
- Saunominen ystävän kanssa
- Hieronta

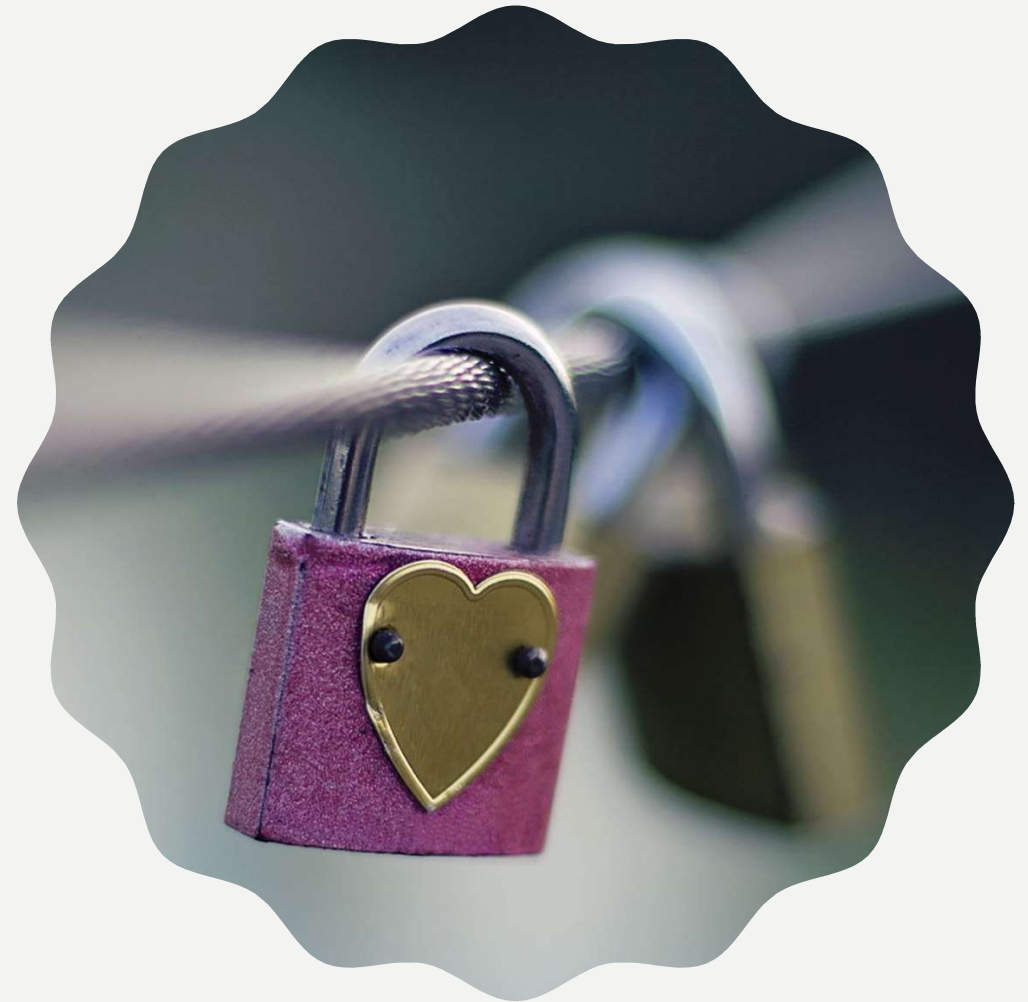
**JATKETAAN
KLO 19:05**

VAPAAEHTOIS- TOIMINNAN ITSEISARVO

Vapaaehtoistoiminnan keskeinen arvo on sen itseisarvo: että joku on vierelläsi, koska hän haluaa olla. Että joku auttaa sinua, koska hän haluaa auttaa sinua. Että sinä saat toteuttaa itseäsi ja samalla tehdä jotain korvaamattoman arvokasta.

Pessi ja Grönlund 2019

VAPAAEHTOISTOIMINTA ON KEINO VAIKUTTAA YHTEISKUNTAAN

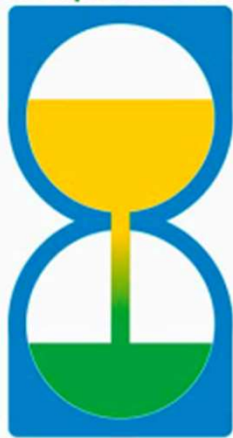
- Vapaa kansalaisyhteiskunta ja vapaaehtoistoiminta kulkevat käsikädessä.
  - Kansalaistoiminnan avulla yksilöt voivat **vaikuttaa yhteiskuntaan** ja näin edistää omien arvojen mukaista maailmaa. *Ihmisen ääni saadaan kuuluviin.*
  - **Tuottaa yhteisöllisyyttä, tukea ja kohtaamisia**, joita tuskin muuten syntyisi. *Yksilöille ja yhteisöille kehittyvät verkostot, sosiaalinen pääoma.*

https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2019/12/Vapaaehtoistoiminnan_arvo_PageView_WEB.pdf

VAPAAEHTOISTOIMINNAN TALOUDELLINEN ARVO

- Kansalaisareenan mukaan vapaaehtoistoiminnan arvo Suomessa vuonna 2023 on 3,2 miljardia euroa
  - Arvo laskettu tilastotieteellisesti:
<https://kansalaisareena.fi/uusi-laskelma-hyvinvointia-lisaavan-vapaaehtoistyon-arvo-on-suomessa-lahes-32-miljardia-euroa-vuosittain/>
  - 2019 arvio oli 3 miljardia euroa

Vapaaehtoistyöstä
42 % on pitkäkestoista

Vapaaehtoistyöstä
52 % on säännöllistä

Vapaaehtoistyöstä
57 % on organisoitua

Vapaaehtoistyöstä
76 % tapahtuu kasvotusten

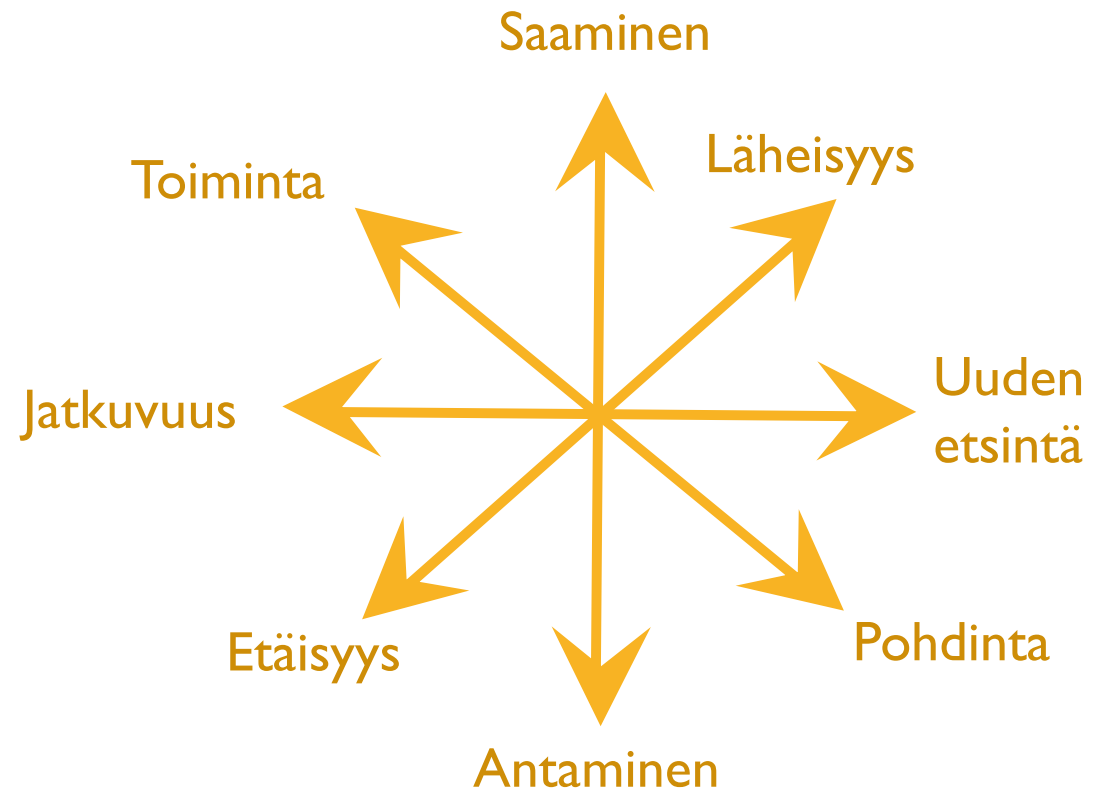

**MITÄ OLET OPPINUT NÄIDEN
VIIKKOJEN AIKANA?**

**TIEDÄTKÖ MISSÄ
HALUAT TOIMIA?**

Tämä työkalu löytyy vihkosta: MOTIVAATION TIMANTTIMALLI

Vapaaehtoistoiminnan timanttimalli Pessi, Anne Birgitta (2004)

TIMANTTIMALLIN OSAT

- Toiminta:** haluaa tehdä näkyvää
- Pohdinta:** haluaa keskustella, suunnitella, käydä läpi kriisejä, kasvaa henkisesti
- Läheisyys:** kaipaa muiden seuraa ja hyvää ryhmää
- Etäisyys:** toimii mieluummin yksin, ajasta ja paikasta riippumatta
- Antaminen:** haluaa tehdä hyvää, auttaa toisia, eläimiä, maailmaa
- Saaminen:** haluaa kokemusta, hyvinvointia, tekemisen mahdollisuuksia, koulutusta, taitoja, vastuuta, huomiota ja mainetta
- Jatkuvuus:** haluaa käyttää omaa osaamistaan, oma identiteetti, oman hyvinvoinnin ja jaksamisen ylläpito
- Uuden etsintä:** uusia elämyksiä, kokemuksia ja haasteita, halu oppia

**ANNA MEILLE
PALAUTETTA**

www.hyvy.fi/palaute/

**TÄYTÄTHÄN PALAUTTEEN.
SE ON MEILLE ARVOKAS!**

OSALLISTUMISTODISTUS

- Tarkasta oma todistuksesi
- Mahdollinen opintopistesuoritus näkyy KOSKI –tietovarannossa viimeistään ensi viikolla, käykää tarkastamassa:
<https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>

KIITOS!

Jos kaipaat opastusta
vapaaehtoistoiminnan
mahdollisuuksista Hyvinkäällä!
Ota yhteyttä heidi.kokko@hyvy.fi

